कुशीलवौ कुशलवौ ॥ विस्मितौ सकृदेवबहुदानतोविस्मयवंतौ किमनेनेतिक्षेपाशयमेवस्पष्टीकुरुतः ॥१९॥ वन्येनेति ॥ निरतौ निरताहारौ नियताहारावितियावत् ॥ सुवर्णेन सुवर्णरूपेणहिरण्येन द्रव्येणेत्यर्थः ॥ २० ॥ २१ ॥ आगमं कुशलवयोस्तत्प्राप्तिकारणं तौताविति वीप्सा ॥ २२ ॥ प्रथमदिवसश्रुतविंशतिसर्गमध्ये श्रुतस्यैवप्रमाणाद्यर्थस्यादरात्प्रश्ने पुनस्ताभ्यांप्रतिपादनं मुनिनाचतदीयोत्तरत्वेन तत्प्रतिपादकग्रंथग्रथनंकिंप्रमाणमित्यादि ॥ महात्मनः कवेः काप्रतिष्ठा कोविषयइत्यर्थः ॥ महात्मनोरितिपाठे महात्मनोर्भवतोःप्रतिष्ठा आश्रयःकइत्यर्थः ॥ कर्ताकाव्यस्यइत्यत्र कइत्यनुकर्षः ॥ क्वचासौआस्तेइतिशेषः ॥ २३ ॥ येनकाव्येनाशेषमिदंतुभ्यं तवचरितंसंप्र

दीयमानंसुवर्णेतुनागृह्णीतांकुशीलवौ ॥ ऊचतुश्चमहात्मानौकिमनेनेतिविस्मितौ ॥१९॥ वन्येनफलमूलेननिरतौवनवासिनौ ॥ सुवर्णेनहिरण्येनकिंकरिष्यावहेवने ॥ २० ॥ तथातयोःप्रब्रुवतोःकौतूहलसमन्विताः ॥ श्रोतारश्चैवरामश्चसर्वएवसुविस्मिताः ॥ २१ ॥ तस्यचैवागमंरामःकाव्यस्यश्रोतुमुत्सुकः ॥ पप्रच्छतौमहातेजास्तावुभौमुनिदारकौ ॥ २२ ॥ किंप्रमाणमिदंकाव्यंकाप्रतिष्ठामहात्मनः ॥ कर्ताकाव्यस्यमहतःक्वचासौमुनिपुंगवः ॥ २३ ॥ पृच्छंतंराघवंवाक्यमूचतुर्मुनिदारकौ ॥ वाल्मीकिर्भगवान्कर्तासंप्राप्तोयज्ञसंविधं ॥ येनेदंचरितंतुभ्यमशेषंसंप्रदर्शितं ॥ २४ ॥ सन्निबद्धंहिश्लोकानांचतुर्विंशत्सहस्रकं ॥ उपाख्यानशतंचैवभार्गवेणतपस्विना ॥ २५ ॥ आदिप्रभृतिवैराजन्पंचसर्गशतानिच ॥ कांडानिषट्कृतानीहसोत्तराणिमहात्मना ॥ २६ ॥

दर्शितं ॥ तस्य काव्यस्यकर्ता वाल्मीकिःक्वास्तेइत्यस्योत्तरं संप्राप्तोयज्ञसंविधं अनुस्वारआर्षः यज्ञसदःसविधदेशंसंप्राप्तस्तत्रतिष्ठतीतिभावः ॥ संविदमितिवापाठइतिकश्चित् ॥२४ ॥ चतुर्विंशत्सहस्रकमितिकाव्यसंख्या ॥ उपाख्यानशतमितिलोपाख्यानांतं ॥ भार्गवः कविः काव्यनिर्माणे तत्तुल्येनेत्यर्थः ॥ यद्वा प्राचेतसत्वेनास्यापिभार्गवत्वं भृगोर्वरुणपुत्रत्वात् ॥ भृगोर्भ्राता भार्गवइत्यर्थइत्यन्ये ॥२५॥ यानि सोत्तराणि षट्कांडानीहकृतानि ॥ तत्सर्गसंख्या पंचशतानीति ॥ उपलभ्यमानसर्गसंख्याधिक्यंतु केषांचिदेकैकस्य द्विसर्गत्वकरणेन लेखकप्रमादात् ॥ पंचसर्गशतानीतिषट्कांडसंख्या चकारादुत्तरकांडसर्गसंख्यासमुच्चयइतिकश्चित् ॥ २६ ॥